

Udskriftsdato: 14. december 2025

AFG nr 9834 af 21/06/2016 (Gældende)

Fondsbeskatning, almennyttig uddeling, hæderspris

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 16-0178494

Fondsbeskatning, almennyttig uddeling, hæderspris

Skatterådet kan bekræfte, at fondens uddeling af "X-Arkitekturpris" er en fradragsberettiget almennyttig uddeling efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.

Der må dog foretages en konkret vurdering af hver enkelt uddeling for at kunne vurdere, hvorvidt denne udelukkende kan anses som værende en anerkendelse af den pågældendes arkitekts kunstneriske fortjenester og dermed skattefri i medfør af ligningslovens § 7, nr. 19.

Skatterådsmøde 21. juni 2016 - SKM2016. 305. SR

Spørgsmål

1. Er Fondens uddeling af "X-arkitekturpris" en fradragsberettiget almennyttig uddeling, jf. fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1
2. Er Fondens uddeling af "X-arkitekturpris" en hæderspris, jf. ligningslovens § 7, nr. 19.

Svar

1. Ja
2. Ja, se dog indstilling og begrundelse

Beskrivelse af de faktiske forhold

Fonden har hjemsted i X Kommune. Se Vedtægter (fundats) punkt 1.3.

Fondens formål fremgår af vedtægternes punkt 2, hvor følgende er anført:

- 2.1. Fondens formål er at drive investeringsvirksomhed samt at eje og udleje fast ejendom.
- 2.2. Fonden kan drive virksomhed gennem datterselskaber, hvis aktiviteter ligger inden for fondens formål.
- 2.3. Fondens uddelingsformål fremgår af bestemmelsen i punkt 9.

Fondens grundkapital på stiftelsestidspunktet udgør XXX kr.

Arkitekturpris

Ifølge vedtægternes punkt 9 "Anvendelse af overskud mv." skal der årligt uddeles en arkitekturpris "X-arkitekturpris".

Herom er anført i vedtægternes punkt 9.1.1:

"En gang årligt at uddele en arkitekturpris "X-arkitekturpris" som anerkendelse af en epokegørende, banebrydende og/eller særlig indsats inden for arkitekturen udført af en dansk eller international arkitekt."

I tilknytning hertil skal fonden yde økonomisk støtte og/eller anden støtte til studierejser, videreuddannelse eller lignende til danske arkitekturstuderende og arkitektur/designstuderende inden for nævnte faguddannelse. Se vedtægter punkt 9.1.2.

Der kan også ydes anden økonomisk støtte, som fondens bestyrelse mener, kan gavne arkitektur og dens udvikling - såvel i Danmark som internationalt. Se vedtægternes punkt 9.1.3.

Bestyrelsen er frit stillet i sit skøn over anvendelsen af de midler, der kan anvendes til uddelingen. Skønnet er bl.a. frit med hensyn til, om der et givent år skal ske uddeling af alle fondens frie reserver eller kun en del heraf. Se vedtægternes punkt 9.2

Der henvises i øvrigt til udkast til vedtægter (fundats), som vedlægges.

Ved besvarelsen af de stillede spørgsmål skal det lægges til grund, at Fonden er omfattet af fondslovgivningen og således beskattes i henhold til fondsbeskatningslovens bestemmelser.

Opløsning

I tilfælde af opløsning skal fondens midler anvendes i overensstemmelse med bestemmelsen om anvendelse af overskud.

Hvis dette ikke er muligt, skal midlerne anvendes til almennyttige formål efter fondsbestyrelsens nærmere bestemmelser, således at fondsformuen i videst muligt omfang anvendes i overensstemmelse med fondens uddelings formål efter vedtægternes punkt 9.1.

Spørgers opfattelse og begrundelse

Sammenfattende er det vores vurdering, at der skal svares "Ja" til de stillede spørgsmål. Uddybende skal anføres:

Ad spørgsmål 1

Fradragsretten for almennyttige uddelinger er hjemlet i fondsbeskatningslovens §4, stk. 1, som har følgende ordlyd:

"I den efter § 3 opgjorte indkomst kan de i § 1, nr. 1, 2 og 4, nævnte fonde og foreninger foretage fradrag for uddelinger til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål."

Om begrebet "almennyttige formål" er anført i Den juridiske vejledning 2016-1, afsnit C. D. 9.9.1.3 Uddelinger til almenvelgørende eller almennyttige formål:

"Videre kreds

For at et formål kan anses for almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt kræves, at den kreds af personer eller institutioner, der kan komme i betragtning ved uddelingerne, er afgrænset efter retningslinjer af et objektivi præg. Formålet skal desuden komme en vis videre kreds til gode.

I betænkning om fonde afgivet af et udvalg under Justitsministeriet den 14. juli 1978 fremgår følgende vedrørende praksis omkring LL §8 A, i relation til begrebet en vis videre kreds" Det må kræves, at den virksomhed vedkommende forening mv. udøver, ikke blot omfatter personer inden for et lokalt eller på anden måde stærkt begrænset område, men er til fordel for en videre kreds af personer fx i hele landet eller større dele af dette. I praksis lægges der vægt på befolkningstallet i vedkommende område".

(...)

Fremherskende opfattelse

Almennyttige formål foreligger, når formålet ud fra en almindeligt fremherskende opfattelse kan karakteriseres som nyttigt. Blandt sådanne almennyttige formål kan nævnes sociale, kunstneriske og andre

kulturelle formål, miljømæssige, videnskabelige, herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpende, humanitære, undervisningsmæssige, religiøse eller nationale øjemed. Også idrætsforeninger og dyreværnsorganisationer vil kunne anses for almennyttige. (...)."

Nævnte kan endvidere også udledes af lovbemærkninger. Tilsvarende af offentliggjort skatteretspraksis samt faglitteraturen på området.

Det almennyttige er bl.a. knyttet til sociale, kunstneriske og andre kulturelle, miljømæssige og videnskabelige - herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpelse - undervisningsmæssige, kirkelige eller nationale øjemed.

Disse oplistede begrebsområder/-arter i relation til det almennyttige begreb må ud fra både en principiel og faglig vinkel siges at kunne indeholde arkitektur.

Hvilken af områder og omfanget heraf må afgøres ud fra den konkrete arkitektur.

Kunst og arkitektur hænger uløseligt sammen. Arkitekturen er således direkte knyttet til begrebet kultur, som er én af den række af begrebsområder/-arter, som knytter sig til det almennyttige begreb.

Det er vores vurdering, at Fondens uddeling af arkitekturprisen "X-arkitekturpris" - som defineret i Fondens vedtægter - (i) utvivlsomt er en uddeling i fonds- og fondsskatteretlig forstand og (ii) utvivlsomt er at almennyttig karakter i overensstemmelse med foreliggende lovgrundlag, offentliggjort skatteretspraksis samt faglitteraturen på området.

På baggrund heraf finder vi, at der skal svares bekræftende "Ja" på spørgsmål 1.

Ad spørgsmål 2

Ligningslovens § 7, nr. 19, har følgende ordlyd:

"Hæderspriser, der udbetales i henhold til Nobelstiftelsens Grundstadgar eller ydes af mellemstatslige organisationer og institutioner, hvori Danmark deltager eller er medlem, når hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester. Hæderspriser, som ydes af offentlige midler, legater, kulturelle fonde og lign, samt af erhvervsvirksomheder her i landet eller i udlandet, når hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester. Det er en betingelse, at hædersprisen er ydet som et uansøgt engangsbeløb".

Det er stykkets 2. og 3. pkt., som spørgsmålet relaterer sig til.

Skattefriheden for hæderspriser blev indsat ved lovforslag L 188, som fremsat 4. april 2002 og vedtaget ved 3. behandling den 24. maj 2002. I lovbemærkninger er anført:

"Hæderspriser

Endvidere foreslås hæderspriser til skabende eller udøvende kunstnere helt fritaget for beskatning. Derved udvides fritagelsen til at omfatte alle sådanne kulturelle priser, og ikke som i dag blot visse internationale priser. I forhold til gældende ret svarer det til, at skattefritagelsen i ligningslovens § 7, litra v, videreføres, men fremover også omfatter hæderspriser til kunstnere, som i dag beskattes efter ligningslovens § 7 O. I overensstemmelse med den gældende fritagelsesbestemmelse vil det være en betingelse, at hædersprisen skal udbetales som et uansøgt engangsbeløb og udelukkende skal have karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester. Prisen må således ikke have karakter af en betaling for en ydelse, som modtageren har præsteret, f.eks. en prisopgave eller lignende. Ligeledes vil priser, som har karakter af studieunderstøttelse falde uden for fritagelsesbestemmelsen. Hæderspriser, der ikke er omfattet af den

forslåede bestemmelse, vil som hidtil kunne beskattes lempeligt efter ligningslovens § 70. Forslaget ændrer således ikke hovedreglen om, at legater generelt er skattepligtige, men sigter på yderligere lempelser af beskatningen af hæderspriser til personer, som har fortjent en særlig anerkendelse for deres kunstneriske virke".

Ud fra lovens ordlyd mv. stilles der to betingelser, der skal være opfyldte for at kunne henføres til skattefriheden i ligningslovens § 7, nr. 19. For det første skal hædersprisen udelukkende have karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjeneste. For det andet skal hædersprisen være ydet som et uansøgt engangsbeløb.

Er disse betingelser opfyldte, da er hædersprisen fritaget for beskatning.

Ad kunstneriske fortjeneste

Begreberne arkitektur og kunst hænger uløseligt sammen. Ifølge Dansk Arkitektur Center anføres herom på hjemmesiden:

"Ordet arkitektur kommer fra latin og betyder bygningskunst. Men arkitekturbegrebet dækker ikke alene bygninger. Arkitektur er også byplanlægning, landskaber og haver i den store skala og design af brugs-genstande og rum i det små.

Arkitektur kaldes en bunden kunstart, fordi arkitektur er et svar på en opgave. Arkitektur skabes for at opfylde et praktisk behov - som f.eks. behovet for et sted at bo eller arbejde. Samtidig er der en kunstnerisk hensigt i arkitektur. Arkitektur er en bearbejdning af rum, volumen, stof, farver, lys og lyd for at opnå et bestemt æstetisk udtryk".

På Kulturministeriets hjemmeside følger det også utvetydigt, at arkitektur er én blandt flere kunstarter. På hjemmesiden anføres under overskriften "kulturministeriets arkitekturpris og -konference 2015":

"Som led i udmøntningen af regeringens arkitekturpolitik "Mennesket i centrum" er der indstiftet en ny arkitekturpris. Prisen uddeles for første gang i 2015, hvor Gladsaxe Kommune fik prisen for den bedste kommunale arkitekturpolitik

Den nye arkitekturpris er indstiftet i samarbejde med arkitektstandens organisationer og i år er prisen rettet mod landets kommuner".

Videre anføres under overskriften "Arkitekturpolitik - mennesker i centrum:"

"Arkitektur handler første og fremmest om mennesker. Derfor er regeringens arkitekturpolitik udarbejdet med mennesker i centrum. 4. indsatsområder og 64 konkrete initiativer skal skabe bedre rammer for danskernes oplevelse af arkitektur og byrum.

Udgangspunktet for al god arkitektur er, at den tager udgangspunkt i dem, der bor, arbejder og færdes i og omkring den.

Med udgangspunkt i 4 indsatsområder og 64 initiativer ønsker regeringen bl.a. at:

- Fremme miljømæssige, sociale og kulturel bæredygtighed
- Understøtte borgerinvolvering og kommunale arkitekturpolitikker
- Uddanne børn og unge i arkitekturens potentialer og medbestemmelse
- Skabe international opmærksomhed om dansk arkitektur".

Det gøres gældende, at Kulturministeriets arkitekturpris ud fra et grundlæggende samfundssyn og ud fra et fagteknisk syn m.v. uden tvivl kan henføres under det almennyttige begreb. Tilsvarende gælder også den række af andre arkitekturpriser, som uddeles af private fonde, legater og andre institutioner, herunder den kommende "X-arkitekturpris".

Tilsvarende følger det af en lang række andre arkitekturrelevante hjemmesider, fora, faglitteratur mv., at arkitektur og kunst hænger uløseligt sammen.

Sammenfattende må derfor gøres gældende, at hæderspriser af arkitektonisk karakter mv. utvivlsomt er omfattet af det i 2002 indførte begreb "kunstneriske fortjeneste". En opfattelse og vurdering, som må antages at hvile ud fra såvel en faglig teknisk vinkel som ud fra en grundlæggende samfunds- og almennyttig vinkel.

Nævnte støttes tillige af den sparsomme offentliggjorte skatteretspraksis, jf. kendelse fra Landsskatteretten, som gengivet i SKM2006. 759. LSR (se nedenfor).

Offentliggjort skatteretspraksis

Offentliggjort skatteretspraksis er yderst begrænset på området.

Ved Landsskatterettens kendelse af 13. november 2008, j. nr. 2-5-1896-0052 (SKM2006. 759. LSR) er hædersprisbegrebet i relation til ligningslovens § 7, nr. 19 behandlet.

Med kendelsen tilsidesatte Landsskatteretten SKATs og senere Skatteankenævnets afgørelse og anså hædersprisen for omfattet af ligningslovens § 7, nr. 19, med deraf følgende skattefritagelse. Det anføres bl.a.:

"Landsskatteretten bemærker, at betegnelsen "kunstnere" og formuleringen "kunstneriske virke" er brugt i bemærkningerne til lovforslaget. Herefter må der foretages en konkret vurdering af, hvorvidt prisen er tildelt klageren for hendes arbejde som kunstner. Klageren må anses som værende en fremtrædende arkitekt, der har modtaget adskillige priser for bygningsværker frembragt i samarbejde med B, herunder udvidelsen af Z museum samt kollegiet. I den relation må klageren kunne betragtes som kunstner. Efter en konkret vurdering har retten herefter fundet, at prisen er en anerkendelse af klagerens kunstneriske virke. Hædersprisen er derfor omfattet af skattefritagelsen i ligningslovens § 7, nr. 19, hvorfor skatteankenævnets afgørelse ændres i overensstemmelse hermed".

På baggrund heraf ansås hædersprisen for omfattet af ligningslovens § 7, nr. 19.

Fondens arkitekturpris

Det følger af vedtægternes punkt 9.1.1, at Fondens arkitekturpris "X-arkitekturpris" gives som anerkendelse af en epokegørende, banebrydende og/eller særlig indsats inden for arkitekturen udført af en dansk eller international arkitekt.

Det er vores vurdering, at vedtægternes ordlyd ud fra en naturlig forståelse skal føre til, at formålet og sigtet med Fondens arkitekturpris med rette skal henføres til det i 2002 indførte begreb "kunstneriske fortjeneste".

Supplerende skal oplyses, at Fondens arkitekturpris ikke uddeles med krav om modydelse af nogen art, jf. meddelte oplysninger herom.

Sammenfattende skal Fondens arkitekturpris anses for at opfylde betingelse om, at hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester, jf. ligningslovens § 7, nr. 19, 2. pkt.

Ad uansøgt engangsbeløb

Det følger positivt af Fondens vedtægter, at der ikke kan ansøges om støtte fra Fonden, jf. vedtægternes punkt 9.5, hvor det anføres:

"Der kan ikke ansøges om støtte fra fonden. Bestyrelsen træffer bestemmelse om uddeling af støtte"

Det er endvidere hensigten, at Fondens arkitekturpris består af et engangsbeløb.

Sammenfattende skal Fondens arkitekturpris anses for at opfylde betingelse om, at hædersprisen er ydet som et uansøgt engangsbeløb, jf. ligningslovens § 7, nr. 19, 3. pkt.

På baggrund heraf finder vi, at der skal svares bekræftende "Ja" på spørgsmål 2.

SKATs indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at fondens uddeling af "X-arkitekturpris" er en fradragsberettiget almennyttig uddeling efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.

Lovgrundlag

Fondsbeskatningslovens § 3, stk. 1

Den skattepligtige indkomst for de i § 1, nr. 1, 2 og 4, nævnte fonde og foreninger opgøres efter skattelovgivningens almindelige for indregistrerede aktieselskaber gældende regler med de undtagelser, der følger af stk. 2-6 samt §§ 4-6.

Fondsbeskatningslovens § 4

Stk. 1. I den efter § 3 opgjorte indkomst kan de i § 1, nr. 1, 2 og 4, nævnte fonde og foreninger foretage fradrag for uddelinger til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål.

Stk. 2. Stk. 1 finder desuden anvendelse, såfremt uddeling sker til fyldestgørelse af vedtægtsmæssige formål, der ikke er almenvelgørende eller på anden måde almennyttige, når modtager af uddelingerne er skattepligtig heraf i henhold til kildeskattelovens §§ 1 eller 2, eller dødsboskattelovens § 1, stk. 2 eller 3, selskabsskattelovens §§ 1 eller 2 eller i henhold til § 1, nr. 1, 2 eller 4, i denne lov. 1. pkt. finder anvendelse, selv om der er tale om gaver til en anden fond, som ikke medregnes til denne fonds skattepligtige indkomst, jf. § 3, stk. 6, medmindre der er tale om gensidige gaver mellem fondene.

(...)

Forarbejder m.v.

Bekendtgørelse nr. 837 af 6. august 2008 om godkendelse m.v. efter ligningslovens § 8 A og § 12, stk. 3, af almenvelgørende og almennyttige foreninger, fonde, stiftelser, institutioner og religiøse samfund m.v. her i landet eller i et andet EU/EØS-land - § 1

Godkendelse efter ligningslovens § 8 A af almenvelgørende og almennyttige foreninger, fonde, stiftelser, institutioner m.v. forudsætter, at følgende grundlæggende betingelser alle er opfyldt:

1. Midlerne anvendes til fordel for en kreds af personer, der ikke geografisk eller på anden måde er begrænset til et befolkningsgrundlag på under 40.000.

2. (...)

Cirkulære 1988-11-07 nr. 136 om indkomstbeskatning af aktieselskaber mv., punkt 55

(...)

For at et formål kan anses for almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt kræves, at den kreds af personer eller institutioner, der kan komme i betragtning ved uddelingerne, er afgrænset efter retningslinjer med et objektivt præg. Formålet må således komme en vis videre kreds til gode.

For at et formål kan anses for almenvelgørende, er det en forudsætning, at støtten ydes personer inden for en videre kreds, der er i økonomisk trang.

Almennyttige formål foreligger, såfremt støtten kommer en vis videre kreds til gode, og såfremt formålet ud fra en almindelig fremherskende opfattelse kan karakteriseres som nyttigt. Blandt sådanne almennyttige formål kan nævnes sociale, kunstneriske og andre kulturelle formål, miljømæssige, videnskabelige, - herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpende - humanitære, undervisningsmæssige, religiøse eller nationale formål. Også idrætsforeninger og dyreværnsorganisationer vil kunne anses for almennyttige.

Derimod vil organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, ikke kunne anses for almennyttige. (...)

LFF1986-02-20 nr. 108, Forslag til lov om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter mv. til § 4

(...)

§ 4 indeholder reglerne om fondes og foreningers fradrag for uddelinger til og hensættelser til sikring af almenvelgørende eller i øvrigt almennyttige formål.

(...) Begrebet almennyttig eller almenvelgørende kendes bl.a. efter de gældende regler i selskabsskattelovens § 3, stk. 2, 3 og 5. For at anse et formål for almennyttigt eller almenvelgørende forudsættes - som efter de gældende regler i selskabsskatteloven - det, at formålet skal tilgodese en ubestemt kreds. Der vil typisk være tale om sociale, kunstneriske og andre kulturelle, miljømæssige, videnskabelige - herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpende undervisningsmæssige, kirkelige eller nationale øjemed.

Derimod anses organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, ikke for almennyttige eller almenvelgørende. (...)

Praksis

SKM2003. 15. ØLR

Spørgsmålet i sagen var, om en fond havde almenvelgørende eller almennyttigt formål og dermed var omfattet af boafgiftslovens § 3, stk. 2 om afgiftsfritagelse.

Landsretten udtalte, at det følger af testamentet og vedtægterne, at fondens midler skal anvendes til støtte ved uddannelse, herunder efteruddannelse af civile erhvervsflyvere, herunder private flyvere, der ønsker en erhvervsmæssig uddannelse. Efter vedtægterne indeholdtes der ikke herudover nogen begrænsning for den kreds, der var berettigede til at modtage den nævnte støtte, og fondens formål måtte herefter anses at komme en vis videre kreds til gode.

Da uddannelsesformålet ikke knyttede sig til en bestemt virksomhed, forening eller lignende, men - således som det må gælde i almindelighed - sigtede mod at danne grundlag for et bestemt erhvervsmæssigt virke, måtte formålsbestemmelsen i sin helhed anses for at være almennyttig.

SKM2014. 108. SR

Skatterådet bekræftede, at en fond havde et almennyttigt formål efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1 og stk. 4. Fonden havde til formål at støtte og afholde almennyttige og kulturelle aktiviteter, der foregik i X Kommune. Der boede 47.291 (2013) i X Kommune.

Der blev ved afgørelsen bl.a. lagt vægt på, at fondens almennyttige formål fremgik af vedtægterne, og at alle i princippet kunne deltage i de pågældende arrangementer. Kredsen, der kunne komme i betragtning, var derfor afgrænset efter retningslinjer af et objektivt præg.

Der blev samtidig lagt vægt på, at fondens midler i tilfælde af opløsning, skulle udloddes i overensstemmelse med fondens almennyttige formål.

SKM2013. 244. SR

Skatterådet bekræftede, at en fond havde et almennyttigt formål efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1 og stk. 4.

Fonden havde til formål, at styrke den langsigtede udvikling og betydning af kunst- og kulturlivet i X by og Y region. Samtidig skulle fonden bidrage til at styrke den europæiske kulturs mangfoldigheder, samt bidrage til udvikling af åbne og medlevende bymiljøer, der tilgodeså fællesskab med plads til forskellighed.

Der blev ved afgørelsen bl.a. lagt vægt på, at der boede mere end 300.000 personer i kommunen og dertil kommer regionen. Der blev samtidig lagt vægt på, at alle - i hvert fald i princippet - kunne deltage i arrangementerne. Kredsen, der kunne komme i betragtning, var derfor afgrænset efter retningslinjer af et objektivt præg.

SKM2011. 350. SR

Skatterådet bekræftede, at en fond ud fra formålsbestemmelsen havde et almennyttigt formål efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1 og stk. 4. Fonden havde til formål at støtte almennyttige og almenvelgørende formål i det område, der var X's virkeområde.

Støtten kunne ydes til fysiske og juridiske personer til gavn for konkrete projekter, der falder inden for fondens formål, herunder eksempelvis men ikke udtømmende, støtte til sociale, kulturelle og kunstneriske formål, sygdomsbekæmpelse og sundheds fremmende formål, uddannelses- og udviklingsmæssige formål mv.

Skatterådet fandt, at den omstændighed, at en fond har et almennyttigt eller almenvelgørende formål efter sine vedtægter, ikke i sig selv indebærer, at fonden vil kunne fradrage enhver uddeling i medfør af fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1. Det afgørende var derimod, at den konkrete uddeling kunne siges at være anvendt til et almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål.

Da fonden ikke kunne konkretisere uddelingen nærmere, fandt Skatterådet, at det ikke endeligt kunne afgøres, hvorvidt uddelingen kunne anse som almenvelgørende eller på anden måde almennyttig.

SKM2010. 391. SR

Skatterådet bekræftede, at en fonds uddeling af en forskerpris i henhold til fundatsens § 2 var en fradragsberettiget uddeling til almennyttigt formål efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1. Fondens formål var på forskellig måde at støtte videnskabelig forskning i relation til x og y-sygdomme.

Som led i fremme af fondens formål uddelte fonden "X-forskningsprisen" til en eller flere forskere, der havde udmærket sig ved fremragende bidrag til europæisk x-forskning, og som måtte forventes at være forskningsaktive i mindst 10 år.

Der var ingen bestemmelser om, hvordan prismodtageren skulle anvende midlerne. Skatterådet bemærkede hertil, at det var op til fondsbestyrelsen inden for vedtægternes bestemmelser at opstille de betingelser, som modtagelsen af en sådan pris eventuelt skal ledsages af.

SKM2010. 329. SR

Skatterådet bekræftede, at en udlodning til en selvejende institution kaldet Hallen, Borgerforeningen og Pensionistforeningen i et sogn med et indbyggertal på ikke over 2.000 borgere, var omfattet af begrebet "en vis videre kreds". Sagen vedrørte selskabsskattelovens § 3, stk. 2.

Der blev ved afgørelsen lagt vægt på, at der var tale om en afgrænsning efter objektive kriterier. Det blev endvidere anset for at være en vis videre kreds, der kunne komme i betragtning, idet der ikke var noget til hinder for, at også indbyggere uden for sognet udøver almennyttig aktivitet inden for sognet eller deltager i sådan aktivitet.

TfS 1989, 657

En Uddannelses- og Hjælpefond for Hospitalsmedhjælpere havde hensat 50.000 kr. til studierejser for hospitalsmedhjælpere til sovjetiske hospitaler.

Landsskatteretten fandt, at hensættelsen ikke vedrørte almenvelgørende formål, da der ikke var tale om støtte til personer i økonomisk trang. Landsskatteretten fandt endvidere, at støtten kom en for snæver kreds til gode til, at der forelå et konkret almennyttigt formål. Hensættelsen kunne derfor ikke fradrages i den skattepligtige indkomst.

Den juridiske vejledning 2016-1, afsnit C. D. 9.9.1.3 Uddelinger til almenvelgørende eller almennyttige formål

(...)

Almenvelgørende eller almennyttige formål

Begrænsningen til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål administreres i overensstemmelse med de retningslinjer, der er lagt til grund ved administrationen af bestemmelserne i LL § 8, LL § 12, BAL § 3, stk. 2 og SEL § 3, stk. 2. Det forhold, at en forening mv. ikke kan godkendes som almenvelgørende eller på anden måde almennyttig efter LL § 8, idet foreningen fx ikke kan opfylde kravet til antal gavegivere, er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at foreningen ikke kan betragtes som almenvelgørende eller på anden måde almennyttig i relation til boafgiftsloven.

Efter FBL § 4, stk. 1 er det ingen betingelse, at modtageren af en uddeling har et almennyttigt formål. Det afgørende er, om den konkrete uddeling kan siges at være anvendt til et almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål. (...)

Videre kreds

For at et formål kan anses for almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt kræves, at den kreds af personer eller institutioner, der kan komme i betragtning ved uddelingerne, er afgrænset efter retningslinjer af et objektivt præg. Formålet skal desuden komme en vis videre kreds til gode.

I betænkning om fonde afgivet af et udvalg under Justitsministeriet den 14. juli 1978 fremgår følgende vedrørende praksis omkring LL § 8 A i relation til begrebet "en vis videre kreds": "Det må kræves, at den virksomhed vedkommende forening mv. udøver, ikke blot omfatter personer inden for et lokalt eller på anden måde stærkt begrænset område, men er til fordel for en videre kreds af personer, fx i hele landet eller større dele af dette. I praksis lægges der vægt på befolkningstallet i vedkommende område. (...)

Fremherskende opfattelse

Almennyttige formål foreligger, når formålet ud fra en almindeligt fremherskende opfattelse kan karakteriseres som nyttigt. Blandt sådanne almennyttige formål kan nævnes sociale, kunstneriske og andre kulturelle formål, miljømæssige, videnskabelige - herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpende - humanitære, undervisningsmæssige, religiøse eller nationale øjemed. Også idrætsforeninger og dyreværnsorganisationer vil kunne anses for almennyttige.

Derimod vil organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, ikke kunne anses for almennyttige. (...)

Uddelinger med hjemmel i vedtægterne

Der stilles krav om, at det almenvelgørende eller almennyttige formål skal fremgå af den uddelende fonds vedtægter for at kunne opfylde fondslovens krav til overholdelse af formålet. Det følger af FL § 6, stk. 1, nr. 3 og 8, at der i fondens vedtægt skal optages bestemmelse om fondens formål og overskudsanvendelse, ligesom det efter FL § 29, stk. 1, påhviler fondsbestyrelsen at anvende overskuddet til de formål, der er fastsat i vedtægten. Der er således et fondsretligt forbud imod at foretage uddelinger til ikke-vedtægtsmæssige formål. (...)

Begrundelse

Det ønskes oplyst, hvorvidt fondens uddeling af "X-arkitekturpris" er en fradragsberettiget almennyttig uddeling efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.

Det lægges på baggrund af rådgivers oplysninger til grund, at fonden er omfattet af fondsbeskatningslovens § 1, stk. 1, nr. 1. SKAT har således ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt fonden udgør et selvstændigt skattesubjekt efter dansk ret.

Fondens formål er at drive investeringsvirksomhed samt eje og udleje fast ejendom. I tilknytning hertil har fonden et uddelingsformål. Se punkt 9 i vedtægterne.

Fondens overskud skal bl.a. anvendes til uddeling af "X-arkitekturpris". Der er tale om en hæderspris til anerkendelse af modtagerens fortjeneste i form af en epokegørende, banebrydende og/eller særlig indsats inden for arkitekturen udført af en dansk eller international arkitekt eller arkitektteam. Se punkt 9.1.1. i vedtægterne.

I tilfælde af opløsning skal fondens formue anvendes i overensstemmelse med bestemmelsen om anvendelse af overskud i punkt 9.1. Hvis dette ikke er muligt, skal midlerne anvendes til almennyttige formål efter fondsbestyrelsens nærmere bestemmelser. Se punkt 15.4. i vedtægterne.

SKAT lægger ved besvarelsen til grund, at uddelingen af "X-arkitekturpris" er en uddeling efter fondslovgivningen. Der er herved henset til, at uddelingen foretages for at realisere fondens uddelingsformål, som fremgår af punkt 9.1. i vedtægterne. Se Den juridiske vejledning 2016-1, afsnit C. D. 9.6.2.

Fonde og foreninger kan fradrage uddelinger til opfyldelse af almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål. Se fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.

Det fremgår af Den juridiske vejledning 2016-1, afsnit C. D. 9.9.1.3, at begrænsningen til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål administreres i overensstemmelse med de retningslinjer, der er lagt til grund ved administrationen af bestemmelserne i ligningslovens §§ 8 A og 12, boafgiftslovens § 3, stk. 2 og selskabsskattelovens § 3, stk. 2.

En uddeling anses for almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt, hvis den kreds af personer eller institutioner, der kan komme i betragtning ved uddelingen, er afgrænset efter retningslinjer med et objektivt præg. Formålet skal således komme en vis videre kreds til gode. Se Cirkulære 1988-11-07 nr. 136 om indkomstbeskatning af aktieselskaber mv.

Der er i Den juridiske vejledning 2016-1, afsnit C. D. 9.9.1.3 henvist til betænkning om fonde afgivet af et udvalg under Justitsministeriet den 14. juni 1978. Af betænkningen fremgår følgende vedrørende praksis efter ligningslovens § 8 A i relation til definitionen af "en vis videre kreds":

"Det må kræves, at den virksomhed vedkommende forening mv. udøver, ikke blot omfatter personer inden for et lokalt eller på anden måde stærkt begrænset område, men er til fordel for en videre kreds af personer, fx i hele landet eller større dele af dette. I praksis lægges der vægt på befolkningstallet i vedkommende område."

Det fremgår samtidig af bekendtgørelse nr. 837 af 6. august 2008 om godkendelser mv. efter ligningslovens §§ 8 A eller 12, stk. 3, af almenvelgørende og almennyttige foreninger, at godkendelsen bl.a. er betinget af, at midlerne anvendes til fordel for en kreds af personer, der ikke geografisk eller på anden måde er begrænset til et befolkningsgrundlag på under 40.000.

Det er SKATs opfattelse, at kravet om et befolkningsgrundlag på over 40.000 ikke direkte gælder i relation til fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1. Betingelsen kan dog anvendes som en retningslinje for, hvornår der er tale om "en vis videre kreds". Se SKM2014. 108. SR.

Ved begrebet almenvelgørende forstås tilfælde, hvor der ydes støtte til en videre kreds af personer, som er i økonomisk trang. Begrebet almennyttig dækker over, at de tilgodesete skal være en vis videre kreds af personer, hvis virke i samfundet ud fra en i befolkningen almindelig fremherskende opfattelse kan karakteriseres som nyttig. Se Cirkulære 1988-11-07 nr. 136 om indkomstbeskatning af aktieselskaber mv.

Begrebet almennyttigt er efter praksis et dynamisk begreb. Begrebets nærmere indhold påvirkes af samfundsudviklingen og af den aktuelle fremherskende opfattelse i samfundet af, hvad der anses for almennyttigt. Se SKM2011. 66. SR.

Blandt almennyttige formål kan nævnes sociale, kunstneriske og andre kulturelle formål, miljømæssige, videnskabelige - herunder forskningsmæssige eller sygdomsbekæmpende - humanitære, undervisningsmæssige, religiøse eller nationale øjemed. Idrætsforeninger og dyreværnsorganisationer vil også kunne anses for almennyttige.

Derimod vil organisationer, der varetager politiske, økonomiske eller erhvervsmæssige interesser, ikke kunne anses for almennyttige. Se Cirkulære 1988-11-07 nr. 136 om indkomstbeskatning af aktieselskaber mv.

Den omstændighed, at en fond har et almennyttigt eller almenvelgørende formål efter sine vedtægter, indebærer ikke i sig selv, at fonden vil kunne fradrage enhver uddeling i medfør af fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.

Det afgørende er derimod, om den konkrete uddeling kan siges at være anvendt til et almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål. Det er ikke en betingelse efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1, at uddelingsmodtageren har et almennyttigt formål. Se SKM2011. 350. SR.

Spørgsmålet om hvorvidt fondens uddeling af "X-arkitekturpris" er en fradragsberettiget almennyttig uddeling efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1, skal afgøres på baggrund af en samlet konkret vurdering af de foreliggende oplysninger.

SKAT har foretaget en sådan vurdering og har bl.a. lagt vægt på, at kredsen af potentielle uddelingsmodtagere både omfatter danske og internationale arkitekter samt arkitektteams og dermed ikke geografisk eller på anden måde er begrænset til et befolkningsgrundlag på under 40.000.

Tilsvarende har SKAT lagt vægt på, at kredsen af potentielle uddelingsmodtagere ikke er knyttet til en bestemt virksomhed, forening eller lignende. Derimod sigter uddelingen af "X-arkitekturpris" mod anerkendelse inden for et bestemt erhvervsmæssigt virke. Kredsen af potentielle uddelingsmodtagere må derfor anses for afgrænset efter retningslinjer med et objektivt præg.

Hertil kommer, at "X-arkitekturpris" uddeles som anerkendelse inden for arkitekturen, som efter SKATs opfattelse må anses for almennyttigt ud fra en i befolkningen almindelige fremherskende opfattelse.

Det er på baggrund af ovenstående SKATs opfattelse, at fondens uddeling af "X-arkitekturpris" er en fradragsberettiget almennyttig uddeling efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1.

Indstilling

SKAT indstiller, at spørgsmål 1 besvares med "Ja".

Spørgsmål 2

Det ønskes bekræftet, at fondens uddeling af "X-arkitekturpris" er en hæderspris, jf. ligningslovens § 7, nr. 19.

Lovgrundlag

Ligningslovens § 7, nr. 19

Hæderspriser, der udbetales i henhold til Nobelstiftelsens Grundstadgar eller ydes af mellemstatslige organisationer og institutioner, hvori Danmark deltager eller er medlem, når hædersprisen udelukkende har karakter af modtagerens fortjenester. Hæderspriser, som ydes af offentlige midler, legater, kulturelle fonde og lign., samt af erhvervsvirksomheder her i landet eller i udlandet, når hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester. Det er en betingelse, at hædersprisen er ydet som et uansøgt engangsbeløb.

Forarbejder m.v.

Lov nr. 391 af 2002, (Lovforslag L188 af 4. april 2002)

Ved denne lov er bestemmelsen i ligningslovens § 7, nr. 19 udvidet til også at omfatte hæderspriser til kunstnere, såvel skabende som udøvende kunstnere.

I de almindelige bemærkninger i L188 anføres det bl.a., at forslaget betyder, at hæderspriser til skabende eller udøvende kunstnere helt fritages for beskatning. Derved udvides fritagelsen til at omfatte alle sådanne kulturelle priser, og ikke som i dag blot visse internationale priser. Det er derudover en betingelse, at hædersprisen udbetales som et uansøgt éngangsbeløb og udelukkende har karakter af anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester.

Praksis

SKM2007. 292. LSR

En plakatkunstner modtog en præmie på 60.000 kr. i forbindelse med en udstilling. Præmien ansås for omfattet af ligningslovens § 7, nr. 19 og dermed skattefri

Det var Landsskatterettens opfattelse, at den omhandlede udstilling selv må betragtes som en anerkendelse af klagerens kunst gennem 40 år. Det bemærkes, at præmieringen var fundet sted, efter at udstillingen var åbnet, og at en bog fra kunstneren ligeledes var udgivet på tildelingstidspunktet, og at præmieringen således må anses som en anerkendelse af værkerne på udstillingen.

Efter en konkret vurdering har retten herefter fundet, at præmieringen er omfattet af skattefritagelsen i ligningslovens § 7, nr. 19.

SKM2006. 759. LSR

Landsskatteretten fandt i en konkret sag, at en hæderspris ydet til to danske arkitekter fra en dansk fond var skattefri efter LL § 7, nr. 19, 2. pkt.

En af arkitekterne måtte anses som værende en fremtrædende arkitekt, der har modtaget adskillige priser for bygningsværker frembragt i samarbejde med den anden arkitekt. I den relation måtte arkitekten kunne betragtes som kunstner.

SKM2011. 350. SR

Skatterådet bekræftede, at en fond ud fra formålsbestemmelsen havde et almennyttigt formål efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1 og stk. 4. Fonden havde til formål at støtte almennyttige og almenvelgørende formål i det område, der var X's virkeområde.

Støtten kunne ydes til fysiske og juridiske personer til gavn for konkrete projekter, der falder inden for fondens formål, herunder eksempelvis men ikke udtømmende, støtte til sociale, kulturelle og kunstneriske formål, sygdomsbekæmpelse og sundheds fremmende formål, uddannelses- og udviklingsmæssige formål mv.

Skatterådet fandt, at den omstændighed, at en fond har et almennyttigt eller almenvelgørende formål efter sine vedtægter, ikke i sig selv indebærer, at fonden vil kunne fradrage enhver uddeling i medfør af fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1. Det afgørende var derimod, at den konkrete uddeling kunne siges at være anvendt til et almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål.

Da fonden ikke kunne konkretisere uddelingen nærmere, fandt Skatterådet, at det ikke endeligt kunne afgøres, hvorvidt uddelingen kunne anse som almenvelgørende eller på anden måde almennyttig.

Den juridiske vejledning 2016-1, afsnit C. A. 2.5.2.1 Hædersgaver

Der er skattefrihed for hæderspriser, der udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester, og som udbetales efter Nobelstiftelsens Grundstadgar eller ydes af mellemstatslige organisationer og institutioner, hvori Danmark deltager eller er medlem.

Det samme gælder hæderspriser, som ydes af offentlige midler, legater samt kulturelle fonde og lignende her i landet eller i udlandet, samt af erhvervsvirksomheder her i landet eller i udlandet, når hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester.

Det fremgår af bestemmelsen, at det er en betingelse for skattefriheden, at hædersprisen er ydet som et uansøgt engangsbeløb.

Prisen må ikke have karakter af en betaling for en ydelse, som modtageren har præsteret, fx en prisopgave eller lignende.

Begrundelse

Det er anført i fondens vedtægter pkt. 9.1.1, at Fondens arkitekturpris vil blive givet som anerkendelse af en epokegørende, banebrydende og/eller særlig indsats inden for arkitekturen udført af en dansk eller international arkitekt.

Ifølge det oplyste vil prisen endvidere blive uddelt som et uansøgt engangsbeløb uden krav om modydelse af nogen art.

Betingelserne om, at hædersprisen skal være ydet som et uansøgt engangsbeløb og at der ikke må være krav om en modydelse, er efter SKATs opfattelse således opfyldte.

Efter ligningslovens § 7, nr. 19, er det endvidere en betingelse, at hædersprisen udelukkende skal have karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester.

I praksis er det anerkendt, at en arkitekt på baggrund af en konkret vurdering af den pågældendes virke mv., kan anses som kunstner og, at en hæderspris derfor kan anses som en anerkendelse af den pågældendes kunstneriske fortjenester jf. SKM2006. 759. LSR.

Landsskatteretten anførte således i denne afgørelse, at klageren måtte anses som værende en fremtrædende arkitekt, der havde modtaget adskillige priser for bygningsværker frembragt i samarbejde med B, herunder udvidelsen af Z museum samt kollegiet og, at klageren i den relation kunne betragtes som kunstner. Efter en konkret vurdering fandt retten, at prisen var en anerkendelse af klagerens kunstneriske virke.

I fondens vedtægter pkt. 9.1.1. er det anført, at Fondens arkitekturpris vil blive givet som anerkendelse af en epokegørende, banebrydende og/eller særlig indsats inden for arkitekturen udført af en dansk eller international arkitekt.

Det kan på den baggrund ikke uden videre lægges til grund, at den pågældende arkitekt på baggrund af sit virke kan betragtes som kunstner og, at prisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af den pågældendes kunstneriske fortjenester.

Det er på den baggrund SKATs opfattelse at det ikke er muligt at svare entydigt ja, på spørgsmål 2, idet det må bero på en konkret vurdering, hvorvidt den enkelte tildeling udelukkende kan anses som værende en anerkendelse af den pågældende arkitekts kunstneriske fortjenester jf. ligningslovens § 7, nr. 19.

I en afgørelse fra Skatterådet, gengivet som SKM2011. 350. SR, svarede Skatterådet, at et spørgsmål om fradrag for uddelinger fra en fond skulle vurderes konkret. Spørgsmålet om fradrag blev derfor besvaret med "Se indstilling og begrundelse".

I lighed hermed indstiller SKAT derfor, at spørgsmål 2 besvares med "Se indstilling og begrundelse", idet besvarelsen af spørgsmål 2, efter SKATs opfattelse, ikke kan besvares entydigt, men må bero på en konkret vurdering, jf. ovenfor.

Indstilling

SKAT indstiller derfor, at spørgsmål 2 besvares med "Se indstilling og begrundelse".

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder SKATs indstilling og begrundelse i spørgsmål 1.

Skatterådet har herefter følgende bemærkning til spørgsmål 2:

Hvis arkitekturprisen tildeles til en arkitekt, der på baggrund af sit virke kan betragtes som kunster, og prisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af den pågældendes kunstneriske fortjenester, vil der være tale om en hæderspris omfattet af ligningslovens § 7, nr. 19. Betingelserne skal være opfyldt for hver enkel udlodning.

Skatterådet ændrer dermed SKATs indstilling og begrundelse i spørgsmål 2 til; Ja, se dog indstilling og begrundelse.